

פניני הפרשה

שלח
עלון מס' 1142

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

לגדול לאט לאט

בפרשת ציצית נאמר "ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת והיה לכם לציצית". התורה חוזרת כמה פעמים על הציווי לעשות ציצית. בתחילה היא כותבת לעשות ציצית בלי לפרט היכן, אחר כך נאמר "ונתנו את הציצית על כנפי בגדיהם", בהמשך כתוב "על פתיל תכלת", ולבסוף נאמר שוב "והיה לכם לציצית". ויש לשאול הרי זה פשוט שאם מכינים ציצית לבסוף יהיה ציצית, ומה הצורך לשוב ולהדגיש זאת?

הגמרא במנחות (מ"ג ע"ב) מסבירה שהתכלת שבציצית נועדה להזכיר לנו את כסא הכבוד, כיצד? התכלת דומה לים, הים דומה לרקיע, והרקיע לכסא הכבוד. שואלים: אם בסופו של התהליך אמור הצבע להזכיר את כסא הכבוד, למה מלכתחילה לא נבחר צבע הדומה לכסא הכבוד?
מיישב הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל בספר "דרש משה" שמכאן אנו למדים שכדי לעלות מעלה מעלה צריכים לעלות מדרגה מדרגה עד שמגיעים לכסא הכבוד. אי אפשר בבת אחת, בלי עמל מיוחד, להגיע להשגות רוחניות גבוהות. אי אפשר להגיע לפסגה, לסוף התהליך, לכסא הכבוד, ככה סתם. רק מה שעובר דרך עמל ויגיעה, מדרגה אחר מדרגה, מעלה את האדם מעלה.
ולפיכך, התורה מדרגת את ציווי הציצית מן הכלל אל הפרט. ללמד שמהציצית אפשר להתקרב דרגה אחר דרגה עד שזוכים ל"זוכרתם את כל מצוות ה' והייתם קדושים לאלוקיכם".

*

הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל היה משמש את הגאון רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שאמר שכל אדם צריך לקבל על עצמו לפני יום כפור איזו קבלה. שאל אותו רבי שלום, מה לקבל. אמר לו אתה תחליט, אבל שיהיה זה הדבר הקל ביותר.
כשהגיע אליו בפעם הבאה, שאלו רבי אליהו אם יש לו כבר קבלה. משהשיב רבי שלום בחיוב, אמר לו הרב: "עתה תוריד חצי, ותשאיר רק חצי קבלה, אבל החצי קבלה שאתה מקבל על עצמך, שתהיה מוצקה ובהזקק, עד שיהיה כמבע ממש, בבחינת 'אם חומה היא - נבנה עליה מירת כסף'".

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>יחיד שנקראו בחייו בשמו שמונים אלף ילדים</p> <p>בעת הלוותו של אהרן הכהן, ליווהו שמונים אלף בחורים אשר היו קרויים בשמו, משום שעוסק היה בהשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, והם היו הבנים שנולדו מהזוגות שרצו להתגרש ואהרן החזירם (מסכת כלה פ"ג, ועיין במנורת המאור אות שכ"ד).</p>	<p>כדי לשמור על רצף והתמדה בקיום מצות שנים מקרא ואחד תרגום, רצוי לקבוע זמן מוגדר ומקום קבוע לקריאת "האגרת השבועית מהמלך". בנוסף, רצוי להשתדל לקרוא שמו"ת בסמיכות וצמידות למצוה קבועה אחרת שמתקיימת בין כך, כמו למשל מיד אחרי תפלת שחרית ביום ששי, כמנהג רבנו האר"י (עיין מחזיק ברכה סימן רפ"ה), ובזה גם ירויה את המעלה הגדולה של קריאת שמו"ת עם תפלין. (הרה"ג ר' יהושע כהן שליט"א).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"לא ידע אדם את עתו, וכמה בני אדם הלכו לעולם הבא בתוקף ימי בחרותם. ואם כן לעולם צריך אדם להזדרז במלאכת שמים לעשות מצוות ומעשים טובים, דשמא קרוב לו הזמן שיוצאים עניינים אלו, ולא יעשה עצלות כלל לומר שעדיין אנו בבחרותנו".
("מגיד חדשות" ח"י עמ' ר"ס)

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים – צריך ביאור, מה טעם צוה אותם משה לקחת מפרי הארץ, ואדרבא זה היה להם לבסוף למכשול ולפוקה, שעל ידי זה באו בתואנה שאמרו "זוה פריה", וכל מטרתם היתה להוציא דיבה ולהראותם כשם שפריה משונה כך עמה משונה וכו'? ועוד מאי נפקא מינה באיזו עונה בשנה היה זה שהכתוב מדגיש "והימים ימי בכורי ענבים"? ונראה לענ"ד בס"ד ליישב על פי מה שכתב מרן החיד"א ז"ל בספרו חומת אנך משם מהר"ש מאוסטרופולי זיע"א שהאותיות הקודמות לאותיות ענבים (חסר יו"ד) הם אותיות ס"מ, ולרמוז שהיה אז שליטתו. ע"ש. ויוצא אפוא שבזמן זה היה השמן מרקד, ומשה רבנו ע"ה ידע זאת ועל כן אמר למרגלים שיקחו מפרי הארץ והיינו מהענבים, ורמוז להם שעל ידי זה יצטרכו להילחם עם השמן הוא היצר הרע שלהם. ועל פי זה נראה להסביר מה שאמר להם משה והתחזקתם, שרצונו לומר בדברי תורה. ורמוז לזה בסופי התיבות "והתחזקתם ולקחתם מפרי" שהן אותיות מים שרומזים לתורה, כמו שאמרו בגמ' תענית (דף ז' סע"א), ועל ידי זה תוכלו לס"מ שלא יקטרג עליכם. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

אפס כי עז העם היושב בארץ – המרגלים פתחו בשבח על הארץ שהיא זבת חלב ודבש, וסיימו בגנאי, כדי להשאיר לסוף את מה שהם רצו לשדר לעם, כפי הידוע שהרושם נותר ממה שנאמר בסוף (ראה באורך בספרי הכתב והמכתב" ח"א פרק י"א). (הן בשפתותיך, כת"י).

ואם נפש אחת תחטא בשגגה והקריבה עז בת שנתה לחטאת – פירש רש"י: שאר עבירות יחיד מביא כשבה או שעירה, ובזו קבע לה שעירה. עד כאן. ואפשר לרמוז שמביא דוקא "עוזה", כי כאן שעבד עבודה זרה, אי אפשר שיסור החטא רק ע"י הכנעה גדולה מה"עוזה". [א"ה. וכן תמצא ש"עבודה זרה" ר"ת "עז". ע"ח]. (מכת"י הגאון רבי יצחק הן זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

תורה – הביטוי המרכזי לאהבת ה'

ופירש המשנה ברורה בביאור הלכה (סי' א' ד"ה הוא כלל): "שעל ידי ההתבוננות בתורה, יכיר את גדולתו של הקב"ה שאין לו ערך ולא קץ, ותתיישב האהבה בלבו בהכרח".

ובזה מובן הקשר בין ברכות קריאת שמע לקריאת שמע. בברכות קריאת שמע מברכים ומהללים אנו על אהבת ה' יתברך אלינו שנתן לנו את התורה, ובקריאת שמע אנו מזכירים את המצוה שלנו לאהוב אותו בכל לבבנו ובכל נפשנו על ידי לימוד התורה (ועיין בב"י או"ח סימן מ"ו וסימן ס').

יסוד זה שאהבת ה' יתברך מוצאת את ביטויה בלימוד התורה, ישפוך אור על דברי חז"ל (ברכות נ"ד ע"א) שדרשו את מה שנאמר בקריאת שמע "ואהבת את ה' בכל לבבך ובכל נפשך" אפילו הוא נוטל את נפשך. לפי האמור אפשר לבאר שמדובר על לימוד תורה שצריך ללמוד אותה עד כלות הנפש, כמו שדרשו (שם ס"ג ע"ב) "זאת התורה אדם כי ימות באוהל", שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה. וכן אפשר לבאר את המשך דרשת חז"ל (שם נ"ד ע"א) "ובכל מאדך" בכל ממונך – שתוציא ממון על לימוד תורה, וכמו שדרשו במסכת עירובין (נ"ה ע"ב) "ולא מעבר לים", שלא תמצא אותה לא בסחרנים ולא בתגרים.

אם ננסה להצביע על הדבר שבו מתבטאת במיוחד אהבת הקב"ה לעמו בית ישראל, הרי שידינו תהא מופנית ללימוד התורה!

הגאון המשגיח רבי מיכאל סגרון שליט"א לומד זאת ממה שאנו אומרים בברכה שלפני קריאת שמע של ערבית: "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת" ובמה בא הדבר לידי ביטוי? "תורה ומצוות חוקים ומשפטים אותנו לימדת". וכן נאמר בברכה שלפני קריאת שמע של שחרית: "אהבת עולם אהבתנו ה' אלוקינו, חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו וכו', ותלמדמו חוקי חיים" וכו'. התורה הקדושה ניתנה לנו מרוב רחמים וחמלה של בורא עולם (ועיין רש"י שמות כ, ב שנגלה עליהם ה' במתן תורה כזקן מלא רחמים. ע"ש).

וכמים הפנים לפנים, גם אנו עם ישראל מחזירים לקב"ה כביכול באותה מטבע, שכן אהבת ה' יתברך נובעת מאהבת התורה, כמפורש בספרי (דברים ו, ו) על הפסוקים בקריאת שמע: "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. למה נאמר? לפי שהוא אומר "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך", איני יודע כיצד אוהבים את הקב"ה? תלמוד לומר "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך – שמתוך כך אתה מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו".

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

השיר שהבעיר את הניצוץ

בסתר, פנה אחמד אל אמו וביקש שתבין ללבו ותסייע לו לממש את חלומו. האם התגלתה כסובלנית יותר וביקשה לדעת מה מצא ביהדות שגורם לו לרצות לשנות את מסלול חייו. סיפר לה שכבר מספר שבועות הוא שומע את היהודים שרים בליל שבת שיר מסוים. משום מה השיר הזה מדליק ניצוץ מסוים בנשמתו וגורם לו להרגיש חיבור גדול לדתם.

האם שאלה אם הוא יודע את שם השיר, והוא ידע לומר כי מדובר בשיר "לכה דודי".

לשמע שם השיר, פרצה האם לפתע בבכי נסער ולחשה לו: "אינך צריך להתגייר", והוסיפה: "בוא בני יקירי ואגלה לך סוד שלא סיפרתי לך מעולם. אני אשה יהודיה שלחרפתי וגודל טעותי עזבתי את משפחתי ונישאתי לאביך. אך זה עוד לא הכל, למשפחתי יש יחוס המגיע עד רבי שלמה אלקבץ, מחבר הפיוט "לכה דודי", הוא הפיוט שכל-כך ריגש אותך!".

"לפי היהדות", הוסיפה האם, "הדת נקבעת על פי האם. זאת אומרת שאתה יהודי. עתה, קום ברח לך ליהודים וחזור אל שרשיך. אנא, בני, התפלל עלי! בקש עלי רחמים שאזכה גם אני לשוב ליהדותי ולבית אבי".

האם הלכה ושלפה כמה מסמכים ישנים, כמו תעודת הלידה שלו ותעודת הזהות הישראלית הישנה שלה, כדי שבאמצעותם יוכל להוכיח שהוא יהודי.

"אחמד" חזר ליהדות, שינה את שמו ל"יהודה", והחל ללמוד באחת הישיבות. זכות אבותיו סייעתו, וב"ה זכה להקים בית נאמן על אדני התורה והמצוות.

על הכוח של זכות אבות לעורר את צאצאיהם לתשובה ולהפיח בהם את הניצוץ היהודי, נביא את הסיפור הבא:

באחד מהכפרים הערביים בצפון הארץ, גדל בחור בשם אחמד. בצעירותו עבד בכל מיני עבודות מזדמנות. באחד הימים, הציע לו חבר מהכפר לעבוד אתו בימי ששי-שבת בתפקיד "גוי של שבת" בעיר טבריה.

ההצעה קסמה לאחמד, ואכן כל שבוע נסעו השניים בצוותא לעיר טבריה בימי ששי, והיו מבצעים את כל המלאכות אשר אסורות על היהודים ובמוצאי שבת היו שבים לביתם.

באחד מלילות השבת, הוזמן אחמד לאחד הבתים לצורך מסוים, והנה הגיעה לאזנו מבית-כנסת סמוך קול שירה אדירה של קהל המתפללים ששרו את הפיוט "לכה דודי" בהרמוניה נפלאה. משהו בשירה הזו הילך קסמים על לבו, והוא מצא עצמו נעמד בחוץ ומאזין לשיר עד תומו. בדרך חזור, עבר אחמד בסמוך לבית כנסת אחר, ששם החלו זה עתה בניגון "לכה דודי". גם כאן, המנגינה שבתה את לבו והוא עצר מלכת.

בשבת הבאה, בשעה היעודה, שם פעמיו אל שני בתי הכנסת כדי להאזין לשיר המיוחד הזה.

לאחר כמה שבתות כאלה, הבין שנפשו ונשמתו נמשכים אחר הדת היהודית, וכאשר שב לכפרו במוצאי שבת, הודיע להוריו כי החליט להתגייר. אביו הערבי נדהם, וראה בכך התרסה כלפי האיסלאם. הוא כמובן הודיעו נחרצות שלא יחשוב אפילו על אפשרות כזו...

☺ זה לא חנוכה! ☺

לאחמד הערבי היה המור זקן. יום אחד נפל החמור אל תוך הבור.

חשב הערבי כיצד להעלות את החמור אל דרך המלך, ולבסוף החליט שחמורו כבר זקן וחבל להשקיע עליו, גם כך הוא צריך לסתום את הבור כדי שלא יהיה מכשול, עדיף לקבור את החמור בתוך הבור בעודו חי. נטל מעדר והחל להשליך חול אל תוך הבור.

בתחילה היה החמור בטוח שזהו סופו, אבל מהר מאוד התנער ממוחשבה זו והחליט להשתמש בחול המושלך עליו כדי להיחלץ. הכיצד? בכל פעם שנפלה עליו ערימת חול, הוא התנער ונעמד על החול שהלך והתגבה. כך הוא עשה שוב ושוב, עד שלבסוף עלה ויצא מהבור...

☺ חנוכה חנוכה חנוכה... ☺

לעתים דוקא החול שרוצים לקבור אותנו בו צוררי ישראל, הוא משמש בקרש הצלה. והקב"ה מצילנו – מידם, שההצלה באה מידם של הגויים.

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: ראיתי באיזה ספר שאסור לנשק נפטר ויש בזה סכנה גדולה ע"פ הקבלה. ולכאורה כך נהג יוסף, כמו שכתוב "ויפול יוסף על פני אביו ויבך עליו וישק לו" (בראשית נ' א')?
תשובה: זה הקשיתי בילדותי. ושוב תירצתי ע"פ מאז"ל "יעקב אבינו לא מת" (תענית ה' ע"ב). [וע"ע בפתחי תשובה סי' שצ"ד שחילק בין לנשק את אביו שמותר לשאר אדם. ע"ש].

שאלה: האם ראוי למכור את הדירה של ההורים בתוך השנה לפטירתם?
תשובה: אם רוצים לערוך שם את אזכרת השנה – עדיף לחכות. ואם עושים את האזכרה בבית הכנסת – אין בעיה למכור.

שאלה: ידוע שיש ענין לקרוא על שם אביו תחילה ואחר כך על שם חמיו. האם גם בקריאת שם לבת יש להקדים אמו לחמותו (יצוין כי אמו נפטרה וחמותו בחיים)?
תשובה: אם אמו נפטרה וחמותו בחיים – ודאי אמו קודמת לחמותו.

שאלה: אשתי רוצה לקרוא לְבִתְנוּ "שְׂרִינָה" על שם אמא שלה, ואני מתנגד, מפני שזה לא שם מהמקורות, וגם מפני שאני רוצה לקרוא לה על שם סבתא שלי "חנה" שנפטרה לא מזמן. מה כת"ר מייעץ לעשות?
תשובה: אפשר לתת שני שמות (כי שרינה על שם שרה אמנו), ולא לריב בבית. צא וראה שסיבב הקב"ה שגם אברהם – יצחק (בראשית י"ז י"ז), וגם שרה תצחק (שם י"ח י"ב), כדי שיסכימו שניהם על שם יצחק.

שאלה: היכן ניתן ללמוד על ענייני שמות בני אדם?
תשובה: יש ספרים רבים שנכתבו בזה, מהם ספר "ויקרא שמו בישראל" לר' אברהם הלוי שליט"א.

שאלה: האם יש ממש באלו המגלים את תכונות האדם לפרטיו על פי שמו בלבד, ועד כמה יש לחוש לזה?
תשובה: אין לחוש לזה, רק לזהר לקרוא שם טוב לילד.

שאלה: כתב הגרי"ח זצ"ל בשו"ת תורה לשמה (סי' תמ"ח) שלפי דברי האר"י ז"ל שכתב שצריך האדם לזהר שלא יתלוש שערות זקנו, יש להקפיד שלא לסרק הזקן במסרק, יען כי בודאי יתלשו שערות זקנו. ועל כן כתב שם, שבכל ערב שבת אחר הרחיצה, יפריד את שערות זקנו באצבעותיו בנחת, שאז אפילו יתלשו שערות זקנו אין לחוש, כי בודאי אלו השערות היו תלושות מקודם. ע"ש. ושאלתי, על מה סמכו העולם אשר מסרקים זקנם?

תשובה: לא בכל דבר קיבלו הנהגות האר"י. ועיין בפתחי תשובה יו"ד (סי' קפ"א סק"ג) בשם החתם סופר שנהגו רבנן קשישאי לסרוק שער הפאות. ע"ש. וכל שכן בזקן.

שאלה: האם מותר לומר: "השם", או "הקדוש ברוך הוא", במקלחת שאין בה בית כסא?
תשובה: מותר. וכן מותר לכתוב ב"ה בראשי המכתבים אע"פ שנזרקים אח"כ.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה ה"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פגינה ז"ל